

Hallinto-oikeuden lausunto- ja asiakirjapyyntö kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksestä 26.3.2024 § 22 tehtyyn valitukseen

KAKOLK 21.05.2024 § 41
214/01.01.04.02/2024

Yleistä

Itä-Suomen hallinto-oikeus on pyytänyt 22.4.2024 päivätyllä lähetteellään Joensuu kaupunginhallitusta hankkimaan kasvatus- ja koulutuslautakunnan 26.3.2024 § 22 tekemästä päätöksestä tehtyyn valitukseen lautakunnan lausunnon ja antamaan halutessaan lisäksi oman lausuntonsa asiassa. Lausunto on pyydetty toimittamaan hallinto-oikeudelle 22.5.2024 mennessä. Kaupungin pyynnöstä hallinto-oikeus on pidentänyt vastausaikaa 31.05.2024 saakka.

Itä-Suomen hallinto-oikeuden lausunto- ja asiakirjapyyntö on liitteenä sähköisessä kokoksessa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt oikaisuvaatimuksen, jonka valittaja on tehnyt koulutus- ja nuorisajohtajan päätöksestä 2.2.2024 § 1/2024. Kyseisellä päätöksellä koulutus- ja nuorisajohtaja purki valittajan virkasuhteen koeajalla.

Valittajien vaatimukset ja niiden perustelut

Valittaja vaatii, että hallinto-oikeus kumoaa koulutus- ja nuorisajohtajan päätöksen 2.2.2024 § 1/2024 sekä kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksen 26.3.2024 § 22.

Valittaja perustelee vaatimuksiaan sillä, että valittajan virkasuhteen purkamispäätös olisi tehty virheellisessä järjestyksessä (valittajaa ei olisi kuultu asianmukaisesti) ja että päätös olisi valittajan kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain vastainen (koeaikapurkuun ei olisi ollut lainmukaisia perusteita).

Vastaus valittajien vaatimuksiin

Kaupunki vastustaa kaikkia valittajan vaatimuksia ja vaatii, että hallinto-oikeus hylkää vaatimuksen kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksen kumoamisesta (ja siten koulutus- ja nuorisajohtajan päätöksen kumoamisesta).

Perustelut

Valittaja on valittu virkaan 7.8.2023 alkaen vs. koulutusjohtajan päätöksellä 05.06.2023. Virkasuhteen koeajalla on purkanut koulutus- ja nuorisajohtaja. Hyvinvointipalveluissa tapahtuneen organisaatiomuutoksen (kasvatus- ja koulutuslautakunta 25.04.2023 § 32) jälkeen koulutusjohtajan tehtävä lakkautui 1.8.2023 ja vastaavassa virka-asemassa aloitti koulutus- ja nuorisajohtaja. Virkasuhteen purkaminen koeajalla on tapahtunut kuten Joensuun kaupungin hallintosäännön 73 §:ssä määrätään: "Viranhaltijalle tai työntekijälle kirjallisen varoituksen antaa, viranhaltijan tai työntekijän irtisanoo tai palvelussuhteen purkaa sekä eron myöntää se, joka valitsee viranhaltijan tai ottaa työntekijän työsopimussuhteeseen."

Valittaja vetoaa vaatimustensa perusteluna ensinnäkin siihen, että virkasuhteen purkupäätös olisi tehty väärässä järjestyksessä, koska valittajaa ei olisi kuultu ennen purkamista asianmukaisesti. Kaupunki toteaa, että rehtori on antanut koeaikapurkuun liittyvän kuulemiskirjeen valittajalle 22.1.2024. Valittaja on allekirjoituksellaan vahvistanut vastaanottaneensa kuulemiskirjeen.

Kuulemiskirjeessä on todettu perusteet, miksi virkasuhteen purkamista koeajalla harkitaan. Samassa asiakirjassa on ohjeet vastineen laatimiselle ja ohjeessa kerrotaan, että vastineen laatija voi käyttää apunaan avustajaa, esimerkiksi pääluottamusmiestä tai työsuojeluvaltuutettua. Valittaja on toimittanut vastineensa 29.1.2024. Kuulemisen jälkeen virkasuhteen purkaminen koeajalla on tehty kirjallisesti ja päätös perusteluineen on toimitettu valittajalle henkilökohtaisesti.

Valittaja viittaa tilaisuuteen, joka hänen mielestään olisi ollut kuulemistilaisuus ja jonka sisällöstä hän ei ole tiennyt ja johon hän ei näin ollen ole voinut ottaa luottamusmiestä mukaan. Valittajan viittaamassa tilaisuudessa esihenkilö on edellä todetuin tavoin 22.1.2024 antanut koeaikapurkamista koskevan kuulemiskirjeen valittajalle. Kuulemisasiakirjassa on valittajaa pyydetty esittämään näkemyksensä kirjeessä esitettyihin seikkoihin 30.1.2024 mennessä. Kyseessä ei siis ole ollut tilaisuus, joka olisi ollut purkamista edeltävä viranhaltijan kuulemistilaisuus tai jossa virkasuhde olisi purettu, vaan vasta kuulemiskirjeen toimittaminen viranhaltijalle. Tässä tilaisuudessa ei ole ole muutoinkaan käsitelty virkasuhteen purkamista koeajalla, eikä tähän tilaisuuteen ole ollut tarvetta kutsua luottamusmiestä.

Valituksessa todetaan, ettei valittajalla olisi ollut oikeita tietoja virkasuhteen purkamisesta koeajalla tai että päätöksen taustalla olevat tiedot olisivat oleellisesti muuttuneet prosessin aikana. Kuten kuulemiskirjeestä ja purkamisilmoituksesta ilmenee, työnantajan toiminta on ollut johdonmukaista, eivätkä purkamisperusteet ole käsittelyn aikana muuttuneet. Virkasuhteen purkamisen perustelut ovat samat, joihin on kuulemisessa viitattu ja joihin valittaja on toimittanut vastineen.

Virkasuhde on purettu koeajalla, koska valittajan opetus- ja vuorovaikutussuhdetiedot eivät ole olleet sillä tasolla kuin ko. tehtävän menestyksellinen hoitaminen olisi vaatinut. Koeajan tarkoituksena nimenomaan on, että virkasuhteen osapuolet voivat arvioida työn ja osapuolten soveltuvuutta puolin ja toisin. Mikäli työntekijän näkökulmasta osoittautuu, että valittu henkilö ei ole soveltuva henkilö hoitamaan kyseessä olevaa tehtävää, työnantajalla on oikeus purkaa virkasuhde koeaikana.

Valituksessa tuodaan esille, että purkupäätös perustuisi syrjiviin tai muuten koeajan tarkoitukseen nähden epäasiallisiin perusteisiin. Koulutus- ja nuorisajohtajan päätöksessä käy ilmi perustelut virkasuhteen purkamiselle koeajalla. Virkasuhteen purkaminen liittyy viranhaltijan toimintaan, käyttäytymiseen ja työsuoritukseen. Perusteet eivät ole syrjiviä tai epäasiallisia. Siltä osin kun valittaja on valituksessaan viittannut sairaslomiinsa, kaupunki korostaa, että purkamisen taustalla eivät miltei osin ole olleet valittajan esilletuomat sairaslomat, jotka ovat kestoaltakin olleet lyhyitä. Valittajan viittaamasta alkusyksystä havaitusta sairaudesta työnantajalle ei edes ole ollut tietoa.

Valituksessa tuodaan esille, ettei esihenkilö olisi aiemmin esittänyt hänen työotteestaan moitteita. Kuitenkin tapaamisessa 7.12.2023 rehtorin ja viranhaltijan välillä rehtori on tuonut esille samoja asioita, jotka johtivat virkasuhteen purkamiseen koeajalla. Valittajan näkemys 7.12.2023 rehtorin kanssa käydystä keskustelusta eroaa voimakkaasti rehtorin näkemyksestä keskustelun sisällöstä. Kaupunki toteaa, että kun edellä todetuin tavoin koeajan tarkoituksena on nimenomaan arvioida henkilön soveltuvuutta kyseessä olevaan tehtävään, koeaikapurku ei ylipäätään edellytä esim. huomautusta tai varoitusta.

Valittaja tuo valituksessaan esille yhteistyötään ja vuorovaikutustaan kollegoidensa kanssa. On huomattava, että nimenomaan esihenkilön tehtävä on arvioida alaisensa työsuoritusta ja soveltuvuutta kyseessä olevaan työtehtävään. Tämä velvollisuus ei kuulu kollegoille, eikä heidän tehtävänsä ole arvioida tai tuoda kollegiaalisesti esille havaintojaan. Jokainen työntekijä voi esittää havaintonsa esihenkilölle ilman tarvetta avata huomioita henkilölle, joista hän huomioita esittää. Rehtori esihenkilönä vastaa koulussa työyhteisön toimivuudesta ja siitä, että opettajat soveltuvat tehtäviinsä. Rehtori nojaa tällöin arvioissaan omiin havaintoihinsa, keskusteluihinsa eri tahojen kanssa ja saamaansa palautteeseen. Palautetta yhteistyön toimivuudesta tulee mm. muilta opettajilta. Opettajien opetuksesta rehtorille palautetta tulee myös oppilailta.

Rehtorin valittajasta saama negatiivinen palaute on koskenut enimmäkseen epäselvyyksiä opintojaksojen arvioinnin perusteissa ja koealueissa. Negatiivisen palautteen määrä on ollut epätavanomaisen suurta ottaen huomioon lyhyen ajanjakson. Muilta opettajilta on tullut palautetta hankalalta ja välillä jopa mahdottomalta tuntuvasta vuorovaikutuksesta ja yhteistyöstä, mm. tapaamisten sopimisissa on ollut vaikeuksia. Valittajan viittaamat esiintymiset koulun juhlissa tai yksittäiset whatsapp -viestit eivät poista sitä, että kokonaisuudessaan työnantaja on voinut arvioida tilanteen sellaiseksi, että valittaja ei ole soveltunut hänen hoitamaansa tehtävään ja täyttänyt työnantajan työntekijälle tässä tehtävässä asettamia vaatimuksia. Tämä ei luonnollisestikaan tarkoita, etteikö valittaja voisi olla soveltuva johonkin toiseen tehtävään, mutta juuri nyt kyseessä oleva tehtävä ja työyhteisö ei ole ollut sellainen.

Valittajan ja hänen läheisempien kollegoiden välinen työskentely oli vaikeaa ja yhteiselle työskentelylle oli vaikea löytää yhteistä aikaa valittajan ristiriitaisen viestinnän johdosta. Valittaja on lisäksi vierittänyt vastuuta liialliseksi kokemastaan työtaakasta ja ohjeiden epäselvyydestä syyllistämällä sairauslomalle ollutta kollegaa, jota hän on sijaistanut.

Rehtori on ohjeistanut valittajaa antamaan arviointiperusteet kirjallisesti kaikille opiskelijoille. Ohjeesta huolimatta valittaja ei antanut kaikille opiskelijoille arviointiohjeita kirjallisena.

Koulun muu opetushenkilöstö toi rehtorin tietoon opiskelijoiden huolen siitä, että valittajan opettamien ryhmien koealueet olivat epäselvät ja opetus poukkoilevaa. Opetustavan epäselvyyden vuoksi opiskelijoita jätti opintojakson kesken ja siirtyi suorittamaan sitä toiseen lukioon. Valittajan virkasuhteen päätyttyä opiskelijat ovat palanneet alkuperäiseen opetusryhmään. Palautetta opetuksen puutteista rehtori sai suoraan opiskelijoilta ja välillisesti muiden opettajien kautta opiskelijoiden kertomana.

Yhteenvetona työnantajalle syntyi käsitys, että valittaja ei useimmiten halunnut jostain syystä itseään autettavan, eikä hän pyytänyt apua ennen kuin tilanne oli akuutti. Niinä kertoina, kun hän sai perehdytystä, sen vastaanottaminen oli näennäistä ja sen joutui toistamaan myöhemmin uudestaan. Hän tulkitsi tarjotun avun ja neuvot negatiivisesti ja aiheutti avun tarjoajalle hämmentyneen ja joskus jopa loukatun olon. Opiskelijoilta tullessa palautteessa toistuu myös ristiriitaisuus, ohjeet olivat epäselviä. Lisäksi valituksessa käy ilmi hänen oma ristiriitainen viestintänsä ja negatiivinen tulkinta muun muassa arkipäiväisistä taukokeskusteluista.

Siltä osin kun valittaja on viitannut siihen, että valittajan puuttuminen hänelle laitettuihin lisätunteihin ja ylitoihin, olisi vaikuttanut koeaikapurkuun, kaupunki toteaa, että valittajan koko vuoden keskimääräinen luokkaopetustuntimäärä virkasuhteen alussa oli opetusvelvollisuuden mukainen 21 tuntia (OVTES osio B, liite 2, 5§). Tämän päälle lukion opettaja saa palkanmaksuperusteena 10%:n lukiokertoimen eli 2,1 tuntia. Ensimmäisen periodin aikana 9.8.-1.10. valittajan luokkaopetustuntimäärä oli 25 tuntia, joka on lukion opettajalle tavallinen ja vaihtelee periodeittain. Em. keskimääräistä luokkaopetuksen tuntimäärää pienennettiin 2.10.2024 yhdellä tunnilla asianosaisen pyynnöstä ja tuolloin alkaneen opetusperiodin luokkaopetustuntimäärä oli 20 tuntia, samalla myös osa opetuksesta siirrettiin toiselle opettajalle. Tällä tavoin työnantaja on pyrkinyt pikemminkin osaltaan edesauttamaan ja helpottamaan valittajan sopeutumista tehtäväänsä.

Yhteenveto

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätös ei ole lainvastainen millään valittajan esittämällä perusteella. Valitus on hylättävä.

Prosessiosoite

Kaupungille osoitetut asiakirjat voidaan lähettää sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@joensuu.fi tai postitse osoitteeseen Joensuu kaupunki, PL 59, 80101 Joensuu

Luettelo liitteenä olevista valituksenalaisen päätöksen perusteena olevista asiakirjoista

- Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.3.2024 § 22
- Koulutus- ja nuorisajohtajan päätös 2.2.2024 § 1/2024
- vs. koulutusjohtajan päätös 05.06.2023
- Kasvatus- ja koulutuslautakunta 25.04.2023 § 32
- Joensuun kaupungin hallintosääntö
- kuulemiskirjeen valittajalle 22.1.2024

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätökset 26.3.2024 § 22 ja 25.4.2023 sekä Joensuun kaupungin hallintosääntö ovat liitteinä.

Koulutus- ja nuorisajohtajan päätös 2.2.2024 § 1, vs. koulutusjohtajan päätös 5.6.2023 ja kuulemiskirje valittajalle 22.1.2024 ovat liitteinä sähköisessä kokouksessa.

Valmistelija: koulutus- ja nuorisajohtaja, kaupunginlakimies

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

antaa edellä olevan lausunnon kasvatus- ja koulutuslautakunnan päätöksestä 26.3.2024 § 22 tehtyyn valitukseen ja lähettää sen kaupunginhallitukselle.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.